

Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Pracovní činnosti se vyučuje v 1. — 5. ročníku vždy 1 hodinu týdně. Vyučovací předmět Pracovní činnosti je součástí vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen do čtyř tematických okruhů:

→ **Práce s drobným materiálem** — žáci vytvářejí výrobky z tradičních i netradičních materiálů, poznávají vlastnosti materiálů, funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů, učí se jednoduché pracovní postupy a organizaci práce, poznávají lidové zvyky, tradice a řemesla.

→ **Konstruktivní činnosti** — žáci pracují s různými typy stavebnic, sestavují modely podle návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu.

→ **Pěstivelské práce** — žáci se seznamují se základními podmínkami pro pěstování rostlin, pečují o nenáročnou rostlinu, pěstují rostliny ze semen, pozorují přírodu a hodnotí výsledky pozorování.

→ **Příprava pokrmů** — žáci se seznamují s pravidly správného stolování, připravují jednoduché tabule, připravují jednoduchý pokrm.

Vzdělávání v předmětu pracovní činnosti směřuje k vytvoření dovedností při práci s různými materiály, osvojení základních pracovních návyků, vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a k hygieně při práci.

Výuka probíhá v kmenových třídách, dílnách, kuchyňce. V hodinách je využíváno skupinového i individuálního vyučování. Žáci pracují s různými materiály.

Ve vyučovacím předmětu Pracovní činnosti budou realizovány tematické okruhy průřezových témat:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

- Vedeme žáky k osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí.
- Učíme žáky používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě.
- Umožňujeme žákům používat různé materiály.

Kompetence k řešení problémů:

- Vedeme žáky k pozornosti při zadávání pracovních úkolů.
- Podporujeme žáky v promýšlení pracovních postupů při plnění zadaných úkolů.
- Rozvíjíme u žáků tvořivost, která vede k uplatňování vlastních nápadů.

Kompetence komunikativní:

- Rozšiřujeme slovní zásobu žáků v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek a učíme je popisovat vlastní postup práce
- Klademe důraz na užívání správné terminologie.
- Kompetence sociálně personální:
- Vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci.
- Učíme žáky respektovat nápady druhých, společně usilovat o kvalitní výsledek práce.

Kompetence občanské:

- Vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci a odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků práce.
- Učíme žáky, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.
- Umožňujeme každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence pracovní:

- Klademe důraz na dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků a poskytnutí první pomoci v případě úrazu.
- Učíme žáky správnému a zodpovědnému zacházení s pracovními pomůckami, správnému způsobu užití materiálů a pracovních nástrojů.

Pracovní činnosti/1. — 3. ročník

Výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
Žák: • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • pracuje podle slovního návodu a předlohy • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi • provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování • pečuje o nenáročné rostliny	Žák: • mačká, trhá, lepí, stříhá, vystřihuje, překládá a skládá papír • vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru • navléká, aranžuje, třídí při sběru přírodní materiál • pracuje podle slovního návodu nebo předlohy • hněte, válí, vytahuje, přidává, ubírá, tvaruje modelovací hmoty • navlékne jehlu, udělá uzel, stříhá textil, nalepí textil • přišije knoflíky se dvěma dírkami • používá přední a zadní steh • vyrobí jednoduchý textilní výrobek • rozliší stavebnicové prvky • montuje a demontuje prvky stavebnice podle jednoduchého návodu • pečuje o nenáročné pokojové květiny — otírá listy, zalévá, kypří půdu • zaseje semena • pozoruje klíčení a růst a zhodnotí výsledky pozorování	• Práce s drobným materiálem: papír, karton, přírodniny, modelovací hmoty, textil • Vlastnosti materiálů • Pracovní pomůcky a nástroje — využití • Organizace práce • Lidové zvyky, tradice, řemesla • Konstruktivní činnosti • Stavebnice prostorové, konstrukční • Práce s návodem, sestavování modelů • Pěstitelské činnosti • Základní podmínky pro pěstování rostlin • Pěstování rostlin ze semen • Ošetřování pokojových rostlin	Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace • Kreativita • Komunikace • Kooperace Výchova demokratického občana • Občanská společnost a škola (pochopení významu řádu a pravidel bezpečnosti práce) Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy životního prostředí (hospodaření s materiálem) • Vztah člověka k prostředí

Výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
Žák: • připraví tabuli pro jednoduché stolování • chová se vhodně při stolování	Žák: • chová se vhodně při stolování • připraví tabuli pro jednoduché stolování. Připraví jednoduchý pokrm • udržuje čistotu a pořádek pracovních ploch. • pojmenuje základní vybavení a přístroje v kuchyni	• Příprava pokrmů • Základní vybavení kuchyně • Jednoduchá úprava stolu • Pravidla správného stolování • Příprava jednoduchého pokrmu	⇒ ČJ1/Čtení (modelování písmen) ⇒ ČJ3/Komunikační a sloh.výchova (blahopřání) ⇒ PRV1/Živočichové. Lidové tradice (výrobky na dané téma) ⇒ PRV1/Soužití lidí (příprava jedn. pokrmu) ⇒ PRV2/Lidové tradice. Doprava. Živočichové (výrobky na dané téma) ⇒ PRV2/Rostliny (ošetřování pokojových květin) ⇒ PRV3/Lidové tradice. Obec. Živočichové (výrobky na dané téma) ⇒ PRV3/Rostliny (ošetřování pokoj. květin) ⇒ PRV3/Zdravá výživa (příprava jedn.pokrmu) ⇒ M1/Obor přir. čísel do 20 (modelování číslíc) ⇒ M1,2/Geometrie (modelování geom. tvarů a těles) ⇒ M1,2/Geometrie — rozvoj prost.vnímání (konstrukční stavebnice) ⇒ M2/Mince, bankovky (výroba mincí a bankovek)

Pracovní činnosti/4. — 5. ročník

Výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
Žák: - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udrží pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - orientuje se v základním vybavení kuchyně - připraví samostatně jednoduchý pokrm - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - udrží pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Žák: - volí vhodné pomůcky, nástroje vzhledem k použitému materiálu, vzhledem k činnostem pěstitelským, vzhledem k činnostem v kuchyni - udrží pořádek a čistotu na pracovním místě - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci - poskytne první pomoc při úrazu - mačká, trhá, lepí, stříhá, vystřihuje, překládá a skládá papír. Děruje, polepuje papír - vytváří složitější prostorové konstrukce - rozliší různé druhy papírů a jejich vlastností - navléká, aranžuje, dotváří, opracovává a třídí při sběru přírodní materiál - pracuje podle slovního návodu nebo předlohy. - navlékne jehlu, udělá uzel, stříhá textil, nalepí textil - přišije knoflíky se čtyřmi dírkami, s očkem - vyrobí jednoduchý textilní výrobek - zvládne různé druhy stehů — přední, zadní, ozdobný - seznamuje se s prvky lidových tradic — výšivky na krojích - sestaví složitější stavebnicové prvky - montuje a demontuje prvky stavebnice podle předlohy, návodu, náčrtu - pěstuje pokojové květiny a pečuje o ně - vysvětlí rozdíl mezi setím a sázením - množí rostliny odnožemi a řízkováním - chová se vhodně při stolování, připraví tabuli pro jednoduché stolování a připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně) - vyjmenuje pomůcky a přístroje ze základního vybavení kuchyně - udrží v kuchyni čistotu	- Práce s drobným materiálem: papír, karton, přírodniny, modelovací hmoty, textil - Vlastnosti materiálů - Pracovní pomůcky a nástroje — využití - Organizace práce - Lidové zvyky, tradice, řemesla - Konstrukční činnosti - Stavebnice prostorové, konstrukční - Práce s návodem, sestavování modelů - Práce s předlohou, jednoduchým náčrtem - Pěstitelské činnosti - Základní podmínky pro pěstování rostlin - Pěstování rostlin ze semen - Ošetřování pokojových rostlin - Rostliny jedovaté - Rostliny jako drogy - Alergie - Příprava pokrmů - Základní vybavení kuchyně - Technika v kuchyni — historie a význam - Jednoduchá úprava stolu - Pravidla správného stolování - Výběr, nákup, skladování potravin - Příprava jednoduchého pokrmu	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Seberegulace - Kreativita - Komunikace - Kooperace - Řešení problémů - Hodnoty, postoje Výchova demokratického občana - Občanská společnost a škola (pochopení významu řádu a pravidel bezpečnosti práce) Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (hospodaření s materiálem) - Vztah člověka k prostředí - Základní podmínky života ⇒ ČJ4/Komunikační a slohová výchova (výroba pozvánky) ⇒ ČJ5/Komunikační a slohová výchova (výroba pozvánky, jmenovky) ⇒ M5/Zlomky (skládání, řezání papíru na části) ⇒ VL5/Region, lidové tradice regionu (kroje, vyšívání) ⇒ PŘ4/Založení jednoduchého pokusu (životní podmínky rostlin) ⇒ PŘ5/Zdravá výživa (příprava pokrmu) ⇒ ČJ4,5/Komunikační a slohová výchova (popis práce)

Základní škola,
I. Sekaniny1804